

«Жамбыл облысы әкімдігінің білім басқармасы Тараз қаласының білім бөлімін
№2 «Айсұлу» бөбекжай - бақшасы» мемлекеттік коммуналдық қазыналық
кәсіпорыны

Баяндама:

**Мектеп жасына дейінгі
балаларға экологиялық
ертегілер**

Тәрбиеші: Атинова А.

Тараз қаласы
2025 ж.

Мектеп жасына дейінгі балаларға экологиялық ертегілер

Ертегі қызықты түрде баланы қоршаған әлеммен таныстырады, оны жақсырақ түсінуге және жүзеге асыруға мүмкіндік береді. Ертегі формасы зерттелетін материалға әдеттен тыс жағдаяттарды енгізуге ықпал етеді, сол арқылы оны жандандырады. Дәл осындай байланыс дамуға қолайлы, өйткені мұғалім ертегі образдары арқылы баланың эмоционалдық саласына жол таба алады. Қызықты оқиғаны тыңдай отырып және кейіпкерлермен бірге олардың барлық ерекше шытырман оқиғаларын бастан кешіре отырып, бала бір мезгілде күрделі интеллектуалдық тапсырмалардың тұтас бір түрін шешуге машықтанады, пайымдауды, логикалық ойлауды, өз іс-әрекетін негіздеуді үйренеді.

Ертегіні мектеп жасына дейінгі балаларды дамыту мақсатында қолдану мүмкіндігін психология мен педагогика саласындағы Н.Я. Болынунова, В.В. Волина, Т.И. Ерофеева, П.А. Левинова және т.б. сияқты белгілі қайраткерлер атап көрсетеді. Зерттеулерде А.П. Жапырақтың түсуі, Н.А. Рыжова, Е.А. Усатова жануарлардың, өсімдіктердің, табиғат құбылыстарының, ландшафттардың ерекшеліктері нақты көрсетілген экологиялық ертегілерді қолдану аясын қарастырады.

Мектеп жасына дейінгі балалар экология, табиғаттағы өзін-өзі ұстау ережелері туралы белгілі бір білім алады және бұл өз кезегінде экологиялық мәдениеттің негіздерін қалыптастыруға ықпал етеді.

Өсімдіктер туралы экологиялық ертегілер

- Неліктен жердің жасыл көйлегі бар? А. Попатина
- Жерді кім безендіреді? А. Попатина
- Құдіретті шөптің жүзі М.Скребцова
- Кішкентай балқарағай туралы ертегі (Экологиялық ертегі)
- Орман өрті (А.Смирнова, А.Устинова)

Су туралы экологиялық ертегілер

- Бір тамшы туралы әңгіме
- Жаңбыр мен достықтың құдіреті (судың тіршілік күші туралы ертегі)
- Кішкентай бақа туралы әңгіме (табиғаттағы су айналымы туралы мейірімді ертегі)
- Барлық тіршілік иелері суға мұқтаж (Экологиялық ертегі)
- Су туралы ертегі, Жердегі ең ғажайып ғажайып (Экологиялық ертегі)
- Жаңбырдың қалай ашуланғаны туралы ертегі (М.Пантюхина)
- Мұз қабаты неге жоғалып кетті
- Қапи тарихы. (А. Коробова)
- Неліктен төбесінде мұздақтар бар? (Е. Бакина, Е. Солоцкая)
- Бір тау тасының шытырман оқиғасы (Н. Серых)

Қоқыс туралы экологиялық ертегілер

- Қоян мен қонжық (Экологиялық ертегі)
- Қоқысқа орын жоқ (Экологиялық ертегі)
- Жұлдызша мен ғарыш қоқыстары туралы (А. Бачерикова)

Саңырауқұлақтар туралы экологиялық ертегілер

- Асыл саңырауқұлақ М.Малышев
- Саңырауқұлақтармен танысу А. Лопатина

Өсімдіктер туралы экологиялық ертегілер

Жердің көйлегі неге жасыл

А. Лопатина

Жер бетіндегі ең жасыл не? — бірде кішкентай қыз анасынан сұрады.

— Шөптер мен ағаштар, қызым", — деп жауап берді анасы.

— Ал неге олар басқа түстің орнына жасыл түсті таңдады?

Бұл жолы анам ойланып қалды, сосын айтты:

— Жаратушы сиқыршы

Табиғаттан өзінің сүйіктісі - Жерге сенім мен үміт түсіне сай көйлек тігуін өтінді, ал Табиғат Жерге жасыл көйлек сыйлады. Содан бері хош иісті шөптердің, өсімдіктер мен ағаштардың жасыл кілемі адамның жүрегіне үміт пен сенім ұялатып, оны тазартады.

— Бірақ шөп күзге қарай құрғап, жапырақтары түсіп кетеді.

Анам тағы да ұзақ ойланды, сосын сұрады:

Бүгін сенің жұмсақ төсегінде тәтті ұйықтадың ба, қызым?

Қыз анасына таңдана қарады:

— Мен жаксы ұйықтадым, бірақ менің бесігім қайда?

— Төсегіндегідей тәтті, гүлдер мен шөптер егістіктер мен ормандарда жұмсақ үшпідек көрпенің астында ұйықтап жатыр. Ағаштар жаңа күш-қуат алып, адамдардың жүректерін жаңа үміттермен қуанту үшін демалып жатыр. Ал біз ұзақ қыста Жердің жасыл көйлек кигенін ұмытпауымыз үшін, үмітімізді үзбедік, қарағайы бар шырша біздің қуанышымызға бөленіп, қыста жасылға айналады.